

כל המשפחה מחוברת סביב הדרף של אבא

מסרים מהדרף היומי / גליון מס' 173 / פרשת כי תבוא תשפ"ה

עיצוב ייחודי
להדפסה חסכונית
מומלץ להדפיס
ולחלק בעבודה ובקהילה

לע"נ 'אבא של הדרף'
דכי יהודה מאיר שפירא
ב"ר יעקב שמשון מלובלין זיע"א
אשר נפטר ללא זש"ק

סעודה שלישית

השבוע למדנו בגמ':

דף י:

"אשריהם לצדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים של עולם הבא בעולם הזה"

השבוע למדנו בגמרא פסוק בקהלת שממנו דורשים את המילה 'אשר' מלשון 'אשרי'. לשון הפסוק: "יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים" ולומדת מזה הגמרא - אשריהם הצדיקים שמקבלים יסורים בעולם הזה כדרך שעתידים הרשעים לסבול בעולם הבא.

פעם, הגיע אדם שחזר בתשובה לחכם בן ציון אבא שאול זצ"ל, ראש ישיבת פורת יוסף, ופנה אליו בתמיהה גדולה: "איך יכול להיות שכאשר לא שמרתי תורה ומצוות חיי היו מלאים בעושר ותענוגות, והייתי 'נהנה מהחיים', וכעת, לאחר שחזרתי בתשובה שלמה, החיים הפכו למורכבים וקשים, עם יסורים נוראים בבריאות ובמצב הכלכלי?"

חכם בן ציון ליטף אותו בחום והסביר לו את הפסוק בקהלת, ואת המנגנון הרוחני העומד מאחורי הדברים. "אדם שחזר בתשובה", הסביר החכם, "הוא צדיק, העבירות שביצע בזדון ובשאט נפש, נהפכות לו לחטאים שנעשו בשגגה". כלומר, התשובה מכוחה למחוק את חומרת החטאים. חכם בן ציון הוסיף כי "על אותן שגגות, הקב"ה נותן לך יסורים בעולם הזה. היסורים הללו באים כדי שימרקו את נשמתך לגמרי וכך לאחר מאה ועשרים שנה, תגיע נקי וטהור לעולם האמת".

איך זה קשור אלינו?

אם יש פעמים שלא הכל הולך לנו כמו שרצינו ויש לנו יסורים מסוימים, צריך לזכור שזה לטובתנו וזה מכפר לנו על העבירות שעברנו בשגגה.

יום שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף ה.

"איזו היא מצווה שהיא שקולה כנגד כל המצוות, הוי אומר זו עבודת כוכבים"

השבוע למדנו בגמרא בדף ח' עמוד א' שלכולי עלמא הפסוקים בחומש במדבר שהובאו כאן בדף למעלה 'ואם נפש אחת חטא בשגגה' וכו', עוסקים בדיני עבודה זרה. והגמרא מביאה כמה ראיות לדין הזה. כשאחת הראיות היא מלשון הפסוק: "את כל המצוות" (במדבר טו, כב). מצווה ששקולה כנגד כל המצוות חייבת להיות עבודת כוכבים.

עניין זה מזכיר את הכלל שידוע לנו כי מי שעובד עבודה זרה נחשב ש"כופר בכל התורה כולה". ההיגיון שמאחורי דין זה הוא פשוט: אדם המאמין בכוחות אחרים, חסרה לו האמונה הבסיסית והתמימה בה' שציווה על המצוות, ולכן הוא אינו יכול לקיים אותן מתוך אמונה שלמה.

לעומת זאת, הגמרא במסכת שבת (ק"ח ע"ב) מביאה - "כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה מוחלין לו, שנאמר 'אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה שמר שבת מחללו' - אל תקרי 'מחללו' אלא 'מחול לו'". כיום, למרות שאין יצר הרע של עבודה זרה כפי שהיה בעבר, חטא הכעס נפוץ מאוד. והגמרא אומרת על הכעס כי "כאילו עובד עבודה זרה". והתיקון לחוק הכעס הוא לשמור את השבת בצורה נייחיה ורגועה בשיתוף הילדים וזה יכפר את עוון העבודה זרה של הכעס וכמו אצל דור אנוש.

וידוע הסיפור עם המהר"ח - רבינו חיים ויטאל שהיה לומד עם אחיו הצעיר ופעם אחת תוך כדי לימוד קצת כעס עליו. באותו יום האר"י הקדוש שהיה רבו של המהר"ח העיר לו על ההתנהגות ואמר לו "אתה לומד איתו תורה, אל תכעס עליו" ובעצם לא להרוס את המצווה עם כעס.

איך זה קשור אלינו?

אנו צריכים להתחזק באמונה שלמה שכל מה שקורה לנו, הוא לטובה. כך לא נכעס ונוכל גם לכבד את השבת בצורה מיוחדת.

ליל שבת

השבוע למדנו בגמ':

דף ו.

"דכתיב 'כפר לעמך ישראל אשר פדית' ראויה כפרה זו שתכפר על יוצאי מצרים"

השבוע למדנו בגמרא (דף ו', עמוד א') שלפי דעתו של רב פפא, קרבן חטאת ציבור יכול לכפר על הציבור גם לאחר פטירתו. הגמרא לומדת זאת מהפסוק "כפר לעמך ישראל אשר פדית", המרמז כי הכפרה מועילה גם ליוצאי מצרים שנפטרו.

הרעיון הזה מקבל משמעות מיוחדת בימי חודש אלול, בהם אנו מבקשים זכויות לקראת ראש השנה. ידוע שגם המתים נידונים בראש השנה, וכאן עולה השאלה: אם נשמתם כבר עברה דין וחשבון, מה יכול להשתנות בגורלם מדי שנה?

המפרשים מסבירים כי אם צאצאיו של אדם מתחזקים במצוות ומעשים טובים, נשמתו של הנפטר עולה במדרגות הרוחניות, ומידי שנה, בראש השנה, נבדק כמה עלתה נשמתו. על פי המרדכי, מכאן אולי הגיע גם המנהג לתת צדקה בערב יום הכיפורים לעילוי נשמת הנפטרים.

הגאון הרב גרשון אדלשטיין זצ"ל הרחיב על כך ולימדנו כי גם אם אדם עושה מעשים טובים ללא כוונה מפורשת לטובת הוריו וסביו, הדבר נזקף לזכותם מכוח העיקרון "ברא כרעא דאבוה" (הבן הוא כמו רגלו של אביו), והזכות הזו מלווה את הנשמה עד סוף כל הדורות.

איך זה קשור אלינו?

אנו צריכים לזכור שבכל מצווה ומצווה שאנו עושים - כל הדורות מעלינו נהנים מזכויות המצווה.

